

Заклучения на Съвета относно подобряването на трансграничното разпространение на европейските аудио-визуални произведения с акцент върху копродукциите

(2019/C 192/05)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ПРИПОМНЯ:

политическия контекст, изложен в приложение I⁽¹⁾ към настоящите заключения, и по-конкретно работния план за културата за периода 2019—2022 г., приет на 27 ноември 2018 г.,

ОТЧИТА, ЧЕ:

1. Културното и езиковото многообразие на Европа представлява важен актив за европейския аудио-визуален сектор. Благодарение на цифровите онлайн технологии аудио-визуалното съдържание може да преодолява географските и езиковите граници, насърчавайки културното многообразие и общите европейски ценности, с което усилва усещането за принадлежност към едно общо културно пространство и поощрява конкурентоспособността на европейския аудио-визуален сектор.
2. Аудио-визуалните произведения, по-конкретно филмите, серийните продукции и сериалите, предназначени както за излъчване в киносалоните, така и за аудио-визуални медийни услуги, отразяват богатството и многообразието на европейските култури и представляват културно наследство, което трябва да бъде популяризирано и опазвано за и от бъдещите поколения.
3. Развитието на цифровите технологии направи възможно едновременно съществуване на киносалони, телевизии и аудио-визуални медийни услуги по заявка, което оказва влияние върху навиците и предпочитанията на зрителите⁽²⁾. Същевременно игралните филми продължават да се излъчват най-вече в киносалоните⁽³⁾.
4. На европейско ниво са предприети сериозни мерки за справяне с аудио-визуалното пиратство в интернет, но са необходими допълнителни усилия за укрепване на творческата икономика в цифровата ера, опазване на културното многообразие и за да могат повече произведения да достигнат до хората във и извън Европа.
5. Най-общо разпространението на аудио-визуални произведения се насърчава чрез национални и международни мерки за финансиране, свързани с рекламирането и маркетинга на продукции, включително на етапа на заснемане чрез различни цифрови средства, както и с излъчването на произведения по фестивали и подобни събития. Европейската аудио-визуална правна рамка и по-конкретно Директивата за аудио-визуалните медийни услуги, съществено допринася за популяризирането на европейските аудио-визуални продукции в страните от ЕС.
6. Изследванията⁽⁴⁾ на Европейската аудио-визуална обсерватория показват, че голяма част от филмите, създадени в ЕС, са европейски копродукции, и изтъкват предимствата на съвместните продукции, а именно възможността им да достигат до по-широка публика и по-големи пазари, отколкото националните филми⁽⁵⁾, и да се възползват от повече източници на финансиране, в това число публично финансиране⁽⁶⁾. Освен това копродукциите са резултат от творческо, финансово и практическо сътрудничество, основано на обмен на знания и опит, и изграждат връзки между различни географски и езикови области и контексти, което въздейства положително както върху мажоритарните, така и върху миноритарните партньори в копродукциите и върху целия аудио-визуален сектор.

⁽¹⁾ Приложение I съдържа списък на документите по тези въпроси (законодателни актове, заключения на Съвета, съобщения на Европейската комисия и др.).

⁽²⁾ Според Европейската аудио-визуална обсерватория през 2017 г. средният дял на филмите от ЕС в 37 национални каталога на платформи за видео по заявка е бил 20 %.

Средно 22 % от произведените годишно в ЕС филми са копродукции, като тази стойност варира от 24 % в каталога на Flimmit до 53 % в каталозите на Horizon/UPC Prime. Средно 36 % от филмите в 27-те каталога на Netflix са копродукции. От създадените и излъчените в киносалоните на ЕС филми в периода 2005—2014 г. 64 % са продукции на ЕС, 16 % – на САЩ, 15 % са международни продукции и 4 % са продукции на европейски държави извън ЕС. Ненационалните копродукции в ЕС съставляват мнозинството от ненационалните филми в каталозите.

⁽³⁾ Едва 47 % от европейските филми, излъчени по кината в рамките на същия период, са били включени в поне една платформа за филми по заявка, като дялът на европейските филми на платформите за видео по заявка е около 25 % от всички филми на такива платформи. Вж. изследвания 1 и 4 на Европейската аудио-визуална обсерватория, посочени в приложение II.

⁽⁴⁾ Вж. изследвания 1-3 в приложение II.

⁽⁵⁾ Копродукциите съставляват 24 % от общия брой на европейските продукции за периода 2005—2014 г., но посещенията на копродукции в световен мащаб възлизат на 50,3 % от общия брой на посещенията на европейски филми (56,9 % за филми от ЕС), което е малко повече от посещенията на изцяло национални продукции. Средно посещенията на европейски копродукции са над три пъти повече от посещенията на изцяло национални филми.

⁽⁶⁾ Вж. изследване 4 в приложение II.

7. Подобряването на трансграничното разпространение на аудио-визуални произведения чрез различни платформи и каталози изисква последователен подход към политиките в тази област, включително по отношение на използването на нови технологии като изкуствен интелект.
8. За насърчаването на висококачествените творчески изяви и продукции в аудио-визуалния сектор са необходими адекватна регулаторна рамка и взаимно допълване между различните източници на финансиране, които да отчитат особеностите и капацитета на аудио-визуалните пазари, наличните политики и мерки за подпомагане на национално равнище, както и особеностите на механизмите за финансиране и лицензиране за определени аудио-визуални произведения, които често се основават на изключително териториално лицензиране. Най-често основният дял от ресурсите за проекти в аудио-визуалния сектор идва от националните филмови фондове, които включват различни схеми за подпомагане и различни видове безвъзмездни помощи, заеми, данъчни стимули и европейски механизми за финансиране за многостранни проекти, като подпрограма MEDIA и Eurimages. Въпреки че се изпробват и разработват нови инструменти за финансиране, предварителните продажби на и инвестициите от обществени и частни телевизионни оператори и дистрибутори от различни страни продължават да бъдат от съществено значение за финансирането на европейската кинематография⁽⁷⁾. От регионално до европейско ниво публичните фондове предоставят все повече финансови възможности, включително стимули за продукции и схеми за миноритарни копродукции.
9. Европейският аудио-визуален сектор се характеризира с географски и/или езикови особености, които могат да доведат до разпокъсаност на пазара. С оглед на преодоляването на този проблем копродукциите могат да спомогнат за международното разпространение на аудио-визуални произведения и да допринесат за поощряването на националните способности за създаване и дистрибуция и за увеличаването на конкурентоспособността и популяризирането на националните аудио-визуални продукции.
10. Участието на копродукции на филмови фестивали има потенциала да способства за популяризирането на качествени произведения и да поощрява разпространението им. Освен това филмовите фестивали играят важна роля за насърчаване на сътрудничеството (например споделянето на ресурси и ноу-хау) между различни участници във веригата за създаване на стойност.

В ТОЗИ КОНТЕКСТ ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ:

11. В рамките на работния план за културата за периода 2015—2018 г. беше създадена експертна група за отворен метод за координация относно разпространението на европейски филми. Групата препоръча да се насърчават повече инвестиции в копродукции посредством предвиждане на стимули за копродукции в националните законодателни рамки и схемите за подпомагане в аудио-визуалния сектор, в това число чрез подпомагане на двустранните фондове за копродукции или съвместни проекти. Освен това групата препоръча да се насърчават съвместни продукции на различни партньори от широк спектър държави членки.
12. В контекста на работния план за културата за периода 2019—2022 г. новата експертна група за отворен метод за координация ще съсредоточи усилията си върху копродукциите в аудио-визуалния сектор. Групата следва да продължи работата на експертната група за отворен метод за координация за разпространението на европейски филми и се очаква да разгледа по-конкретно въпроса за копродукциите, в това число тези със страни извън ЕС, и да представи на Съвета доклад и конкретни препоръки.
13. Предвид изложените по-горе обстоятелства е необходимо да се обърне внимание (в рамките на наличните ресурси) на две линии на действие:

А. ПРЕКИ МЕРКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА КОПРОДУКЦИИТЕ

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ:

14. Както мажоритарните, така и миноритарните партньори в копродукции се възползват от възможностите на съвместната работа по отношение на финансирането, техническото оборудване, опита и познанията, високите стандарти към продукцията и по-широкото разпространение, произтичащо от съвместната продукция.
15. Националните филмови фондове, институти и агенции допринасят съществено за създаването и маркетинга на копродукциите в Европа (често в контекста на споразумения за копродукции), като ги подкрепят на всички етапи (заснемане, продуциране и дистрибуция).
16. Подпрограма MEDIA за периода 2014—2020 г. обхваща множество различни схеми за финансиране и действия, които насърчават и подкрепят европейските копродукции. Пряката подкрепа за копродукциите по линия на подпрограмата се изразява в управлението на международни фондове за копродукции, конкретни действия в част „Заснемане“ (финансиране на отделни проекти и на каталог от проекти) и част „Телевизионно излъчване“ и подпомагане на прилагането на стратегии за дистрибуция, стимулиращи разпространението на финансираните произведения.

⁽⁷⁾ В представителна извадка от 445 европейски игрални филма предварителните продажби на телевизионни оператори и дистрибутори в различни територии възлизат общо на 41 % от цялата сума на финансирането. Вж. изследване 5 в приложение II.

17. Макар че двустранните договори и споразумения за копродукции улесняват достъпа до националните системи за финансиране и подпомагане, Конвенцията за кинематографската копродукция на Съвета на Европа (1992 г., преработена през 2017 г.) задава всеобхватна правна рамка и стандарти за многостранните копродукции и двустранните продукции между страни, които не са сключили двустранен договор.
18. Eurimages, фондът за подпомагане на културата на Съвета на Европа, е много важен инструмент за финансиране за копродукции и е приложим към дистрибуцията и излъчването на пълнометражни, анимационни и документални филми.
19. Копродукциите между страни с географска и/или културна близост в някои случаи утвърждават практиката на структурирано сътрудничество по веригата за създаване на стойност.
20. Както европейските, така и международните копродукции, най-често подпомагани от посочените по-горе регионални, национални и европейски фондове, разкриват по-голям потенциал за разпространение и много често получават най-престижните световни филмови награди и отличия.
21. Новите възможности, предоставяни от цифровата среда, все по-често се използват от продуцентите за структурата и процеса на създаване на международна копродукция.
22. Различните административни изисквания на органите за публично финансиране и разнообразните правила на регионално, национално и европейско равнище понякога могат да създадат затруднения за партньорите в копродукциите от техническа, художествена и финансова гледна точка.
23. Макар и обхватът на настоящите заключения да е ограничен до копродукциите между европейски страни, важно е да се подчертае нарастващият интерес на европейския аудио-визуален сектор към копродукции с ключови страни извън Европа. Наред с привличането на талантиливи актьори от целия свят това носи голям потенциал за по-широко международно разпространение на европейски копродукции.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ:

24. да продължават да насърчават европейските копродукции между страни с различен аудио-визуален капацитет и/или между страни с ограничен езиков или географски ареал, както и разпространението и популяризирането на тези произведения;
25. да активизират усилията си за споделяне на добри практики и намиране на решения за административното опростяване, съгласуваността и прозрачността на правилата на различните публични фондове, включително посредством цифрови технологии, с цел допълнително да се улесни създаването на европейски копродукции;
26. да отчитат възможността за подобряване на разпространението, рекламирането и излъчването на филми при разработването на схемите за подпомагане и да обмислят изготвянето на оценка на схемите за публично финансиране спрямо ясно зададени цели по отношение на качеството на произведенията със съвместно финансиране и техния потенциал за разпространение в рамките на ЕС;
27. да насърчават всички участници, включително доставчиците на онлайн услуги, да предоставят на публичните власти и носителите на правата информация за аудиторията и да използват тази информация, за да познават и разбират по-добре аудиторията си с цел да пригледат схемите за подпомагане съобразно нейните изисквания.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

28. да обмислят въвеждането на схеми за подпомагане, включително схеми за миноритарни копродукции, които да допълват частното финансиране и европейските финансови инструменти, за да насърчават създаването и рекламирането на европейски произведения на всички платформи;
29. да оказват допълнителна подкрепа на регионалните и националните фондове в ключовата им роля на движеща сила за копродукциите, като едновременно с това се стремят тези фондове да се допълват с мерките за подпомагане;
30. да използват новите технологии в цифровизацията на процесите на договаряне и финансиране, за да улеснят достъпа до финансиране, да гарантират по-ефективното и прозрачно оползотворяване на публичните средства и да намалят броя на юридическите трудности, свързани с копродукциите;
31. да подчертават ролята на независимите продуценти в съвместните продукции.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА:

32. да проучи начини за развиване, насърчаване и опростяване на възможностите за финансиране на копродукции в рамките на подпрограма MEDIA;
33. да насърчава мерките за по-широко популяризиране и разпространение на европейските аудио-визуални произведения, като същевременно осигурява равни условия, при които се отчитат географските и езиковите особености на държавите членки по отношение на капацитета им за създаване и дистрибуция и потенциалната им аудитория;

34. да търси възможности за повишаване на популярността на всички партньори в копродукциите (както мажоритарни, така и миноритарни) за произведенията, подпомагани по линия на подпрограма MEDIA;
35. да представи в сътрудничество с Европейската аудио-визуална обсерватория оценка на копродукциите в Европа, включваща списък на възможностите за копродукции за достъп до пазара и предложения за насърчаване на сътрудничеството между тях;
36. да укрепи сътрудничеството, структурирания политически диалог и обmena на добри практики със съответните регионални и национални органи, европейските филмови агенции, Асоциацията на директорите на европейските агенции за киното (EFAD), както и със Съвета на Европа, по-конкретно Eurimages и Европейската аудио-визуална обсерватория, като проучи възможностите за съвместна работа и съдействие и информира държавите членки за резултатите от този обмен;
37. да търси начини за подкрепа на инициативи като творческите лаборатории или пространствата за сценаристи, където продуценти, сценаристи и режисьори могат да работят заедно за създаването на копродукции;

Б. ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВА СРЕДА ЗА КОПРОДУКЦИИ

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ:

38. Потенциалът на европейските копродукции може да бъде разгърнат още повече, като се създаде среда, която насърчава и поощрява съвместните продукции по цялата верига за създаване на стойност. Това предполага да се прилагат мерки за косвено подпомагане на копродукциите, но също и да се поощрява сътрудничеството на етапите на писането на сценария и на заснемането, както и да се подпомагат разпространението на и достъпът до съвместни продукции след пускането им на пазара.
39. Съгласно препоръките на експертната група за отворен метод за координация относно разпространението на европейските филми като цяло, с оглед на разширяването на разпространението е необходимо да се предприемат действия във връзка с рекламата, кинозалоните, фестивалите, платформите за филми по заявка, информацията за зрителите, схемите за подпомагане, сътрудничеството в областта на политиките, достъпа до финансиране и мониторинга на резултатите от публичното финансиране;
40. Следва да се гарантира прозрачността на финансовото подпомагане за копродукции. По-конкретно информацията относно прякото и косвеното публично финансиране, предоставено за копродукции от различни източници, независимо дали те са (под)национални или европейски, следва да бъде достъпна за органите за публично финансиране.
41. Сред косвените мерки за насърчаване на копродукциите в рамките на подпрограма MEDIA са обучение, достъп до пазари и международни опознавателни срещи, чиято цел е да се стимулира и увеличава капацитетът за трансгранично сътрудничество.
42. Разпространението и излъчването са ключови етапи в създаването на аудитория за копродукциите. Мрежата Eurora Cinemas, финансирана от подпрограма MEDIA, предоставя значителна подкрепа за излъчването на ненационални европейски филми. Необходимо е обаче да се положат повече усилия, за да се осигури по-мощна дистрибуция, излъчване и рекламиране на копродукциите в международен план по всички канали и платформи за разпространение. По-конкретно сътрудничеството в рекламирането на копродукции е от ключово значение за международния им успех.
43. Аудио-визуалните политики обикновено поставят акцент върху предоставянето на висококачествено и културологично и езиково разнообразно съдържание. От съществено значение е да се възпита аудитория за висококачествени, оригинални и новаторски европейски аудио-визуални произведения и да се подпомага популяризирането на такъв вид съдържание и достъпът до него. Според Европейската аудио-визуална обсерватория е налице съществен дисбаланс между броя на заснетите европейски филми и техният дял от общия брой на посещенията, поради което е много важно да се подсилят връзката между филмите и тяхната целева аудитория.
44. Що се отнася до разпространението на аудио-визуални произведения чрез цифрови платформи, важно е да се осигури балансирана среда и зачитане на авторските права, като средство за подпомагане на творческата дейност.
45. В основата на европейския аудио-визуален сектор стои талантът. Инвестирането в европейски специалисти в областта на аудио-визуалните изкуства, включително обучението им, е предпоставка за създаване на конкурентна среда.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И СПОРЕД НАЛИЧНИТЕ ИМ РЕСУРСИ:

46. да продължават да подпомагат аудио-визуалния сектор и да обмислят въвеждането на секторни програми за постигането на тази цел.

47. да продължават да насърчават мерките за предоставяне на косвена подкрепа за копродукциите, включително чрез изграждане на международни мрежи, обучение на специалисти по кинематографско изкуство, развиване на таланти, работни срещи за копродукции, обмен на добри практики и съвместни дейности, тъй като съвместните творчески процеси имат потенциала да създават висококачествени и успешни проекти.
 48. да извършват оценки на целесъобразността на въвеждането на конкретни мерки за насърчаване на младите специалисти да разработват и реализират първите си проекти, допринасяйки чрез тях за развитието на европейското кино;
 49. да улесняват достъпа на зрителите до аудио-визуални произведения и аудио-визуално съдържание чрез мерки, насърчаващи трансграничното рекламиране и дистрибуция, в това число развитието на цифровите технологии за дублаж и субтитриране на колкото е възможно повече европейски езици. Това включва аудио-визуални копродукции между държави или региони, чиито езици не са широко разпространени, с оглед на поощряването на езиковото многообразие и едновременно с това преодоляването на пречките, породени от езика или специалните потребности;
 50. да активизират усилията за подпомагане и рекламиране на копродукциите по цялата верига за създаване на стойност, включително на трансгранично равнище, и да се стремят копродукциите да достигнат до колкото е възможно по-широка международна аудитория.
 51. да продължават сътрудничеството за създаването на директория на европейските филми, която ще допринесе за по-голямо популяризиране и прозрачност на разпространяваните по интернет европейски копродукции.
 52. да насърчават структурирания и всеобхватен диалог с възможно най-широк спектър от частни заинтересовани страни, да поддържат постоянната им ангажираност към изграждането на подходяща среда за копродукциите и да осигурят взаимно допълване между източниците на финансиране;
 53. При надлежно зачитане на принципа на субсидиарност да продължават да насърчават и подпомагат инициативи за филмова грамотност в рамките на формалното, неформалното и самостоятелното образование, чрез които на младите европейци да се предават творчески умения и да се поощрява новаторският им потенциал. Филмовата грамотност има основополагащо значение за привличането на младите поколения и способността им да откриват и оценяват европейското филмово наследство и културно разнообразие.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Законодателни актове

1. Регламент (ЕС) № 1295/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2014—2020 г.) (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 221).
2. Регламент (ЕС) 2017/1128 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. за трансграничната преносимост на услугите за онлайн съдържание в рамките на вътрешния пазар (ОВ L 168, 30.6.2017 г., стр. 1).
3. Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 година за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 69).

Заклучения на Съвета

4. Заклучения на Съвета относно Европейското кинематографично наследство, включително предизвикателствата на цифровата епоха (ОВ С 324, 1.12.2010 г., стр. 1).
5. Заклучения на Съвета относно засилването на европейското съдържание в цифровата икономика (ОВ С 457, 19.12.2018 г., стр. 2).
6. Заклучения на Съвета относно работния план за културата за периода 2019—2022 г. (ОВ С 460, 21.12.2018 г., стр. 12).
7. Заклучения от заседанието на Европейския съвет от 14 декември 2017 г., EUCO 19/1/17.

Препоръки на Съвета

8. Препоръка на Съвета относно ключовите умения за обучението през целия живот (ОВ С 189, 4.6.2018 г., стр. 1).

Съобщения на Комисията

9. Съобщение на Комисията относно възможностите и предизвикателствата пред европейското кино в цифровата ера от 24 септември 2010 г., COM (2010) 487 final
10. Съобщение на Комисията „Нова европейска програма за култура“ от 22 май 2018 г., COM(2018) 267 final.

Международни конвенции

11. Конвенция на ЮНЕСКО от 20 октомври 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване
12. Конвенция на Съвета на Европа за кинематографската копродукция (преработена), 30 януари 2017 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Изследвания на Европейската аудио-визуална обсерватория

13. How do films circulate on VOD services and in cinemas in the European Union? A comparative analysis, Christian Grece, 2016
 14. Film production in Europe. Production volume, co-production and worldwide circulation, Julio Talavera Milla, 2017
 15. YearBook 2017/2018. Key trends. Television, cinema, video-on-demand audiovisual services – the pan-European picture, Francisco Cabrera, Gilles Fontaine, Christian Grece, Marta Jimenez Pumares, Martin Kanzler, Ismail Rabie, Agnes Schneeberger, Patrizia Simone, Julio Talavera, Sophie Valais, 2018
 16. The legal framework for international co-productions, Francisco Javier Cabrera Blázquez, Maja Cappello, Enric Enrich, Julio Talavera Milla, Sophie Valais, 2018, IRIS Plus
 17. Fiction film financing in Europe: A sample analysis of films released in 2016, Martin Kanzler, 2018
-